

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ**

**Факультет соціальних комунікацій і музейно-туристичної діяльності
Кафедра психології та педагогіки**

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Гарант освітньої програми
Світлана РИБАЛКО

31.08. 2021 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Проректор з навчальної роботи
Ірина СТАЩЕВСЬКА

31.08. 2021 р.

**Силабус
навчальної дисципліни
«ПЕДАГОГІКА ТА ПСИХОЛОГІЯ ВИЩОЇ ШКОЛИ»**

Галузь знань – 02 Культура і мистецтво

Спеціальність – 021 Аудіовізуальне мистецтво та виробництво

Освітньо-професійна програма «Аудіовізуальне мистецтво та виробництво»

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Силабус склала:
професор, доктор пед. наук, професор кафедри психології та педагогіки
СОЛЯНИК Алла Анатоліївна

Мова навчання: українська

Силабус затверджено на засіданні кафедри психології та педагогіки
Протокол № 2 від «27» серпня 2021 р.

Завідувач кафедри

(підпис)

Анастасія БОЛЬШАКОВА
(Власне ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

Силабус затверджено на засіданні ради факультету соціальних комунікацій і музейно-туристичної діяльності

Протокол № 1 від «27» серпня 2021 р.

Голова ради факультету

(підпис)

Алла СОЛЯНИК
(Власне ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

Силабус погоджено на засіданні ради факультету аудіовізуального мистецтва,
Протокол № 2 від «31» серпня 2021 р.

Голова ради факультету АВМ,
доктор мистецтвознавства, доцент

(підпис)

Наталія РЯБУХА
(Власне ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО КУРС

Назва дисципліни / освітньої компоненти	ПЕДАГОГІКА ТА ПСИХОЛОГІЯ ВИЩОЇ ШКОЛИ
Викладач (- і)	Соляник Алла Анатоліївна
Контактний телефон та e-mail викладача	066 933 03 37, allasolyanik164@gmail.com
Інформація про консультації	кожного вівторку 12.00-13.00, ауд. 34 головного корпусу
Логіка вивчення курсу	Пререквізити: філософія, загальна психологія, загальна педагогіка, соціальна психологія особистості, соціологія, організація та методика науково-дослідної діяльності та ін. Постреквізити: Методика викладання фахових дисциплін, магістерський семінар, науково-педагогічна практика.

2. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Навчальна дисципліна «Педагогіка та психологія вищої школи» як обов'язкова в освітній програмі підготовки магістра для галузі мистецтва має на меті допомогти здобувачеві досягнути розуміння сутності та завдань науково-педагогічної діяльності, закономірностей управління навчальним процесом, осягнути правила дидактики, оволодіти методами ефективної організації освітньо-виховного процесу у закладі вищої освіти. У процесі вивчення дисципліни здобувачі мають усвідомити педагогічні та психологічні особливості організації та реалізації процесів навчання й виховання у вищій школі. Окрім цього «Педагогіка та психологія вищої школи» як навчальна дисципліна покликана сприяти формуванню у студентів здібностей до самооцінки, самоконтролю, самореалізації, забезпечити відпрацювання можливих моделей поведінки в ситуаціях стрес-менеджменту, досягти розуміння логіки управління освітнім процесом, а також методичного уміння і психологічної готовності до викладацької діяльності.

3. МЕТА КУРСУ

Сформувати систему загальних та фахових компетентностей та результатів навчання, спрямованих на реалізацію умінь та навичок педагогічної діяльності в сфері мистецької освіти, опанування методики викладання фахових дисциплін.

4. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

(визначаються відповідно до освітньо-професійної програми)

ПРН 3. Володіти методами та організаційними дослідницькими та інноваційними процедурами у професійній діяльності.

ПРН 8. Вміти викладати спеціальні дисципліни у закладах вищої освіти, планувати їх та розробляти відповідне навчально-методичне забезпечення.

ПРН 24. Застосовувати основи педагогіки та психології, інноваційні методики викладання фахових дисциплін у навчально-виховному процесі в закладах вищої освіти.

ПРН 25. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності викладача вищої школи, прогнозувати та впливати психологічними методами на поведінку суб'єктів освітньо-виховного процесу.

5. КОМПЕТЕНТНОСТІ

(визначаються відповідно до освітньо-професійної / освітньо-наукової програми)

<p>ЗК 1. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК 2. Здатність приймати обґрунтовані рішення.</p> <p>ЗК 3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 7. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.</p> <p>ЗК 9. Здатність до наукової, науково-педагогічної комунікації та спроможність дотримуватися етикету наукового, науково-педагогічного спілкування.</p> <p>ЗК 11. Здатність до управлінських рішень у науково-практичній, педагогічній та творчо-виробничій діяльності, які потребують стратегічних підходів для вирішення складних та непередбачуваних ситуацій.</p>
<p>ФК 6. Здатність до педагогічної діяльності в сфері мистецької освіти, викладання фахових дисциплін.</p> <p>ФК 7. Здатність до самоосвіти та підвищення кваліфікації в аудіовізуальному мистецтві та виробництві.</p> <p>ФК 12. Здатність керувати власною кар'єрою та безперервно продовжувати освіту.</p> <p>ФК 13. Здатність знаходити відповідні засоби подальшого підвищення виконавської, педагогічної кваліфікації у сфері аудіовізуального мистецтва.</p> <p>ФК 17. Здатність обирати й застосовувати методи, засоби і форми педагогічної діяльності в освітньо-виховному процесі закладу вищої освіти.</p> <p>ФК 21. Здатність дотримуватися норм педагогічної етики, організації ефективного освітньо-виховного процесу в закладі вищої освіти.</p>

6. ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Ознаки курсу	Обов'язкова компонента
Формат курсу	Денна/заочна форма навчання, 1 семестр
Обсяг курсу	Зазначте за навчальним планом (відповідно до робочого навчального плану поточного навчального року):
	кількість кредитів – 3
	загальна кількість годин – 90
	аудиторних – 30
	самостійної роботи – 60
	тижневих годин для денної форми навчання – 2
Технічне і програмне забезпечення / обладнання	мультимедійний проектор, ноутбук, комп'ютерне програмне забезпечення для дистанційної форми навчання: G Suite for Education, Google Classroom
Форми, види навчальних занять та методи навчання (відповідно до навчального плану)	<p>Форми: навчальні заняття, самостійна робота, контрольні заходи</p> <p>Види: лекції та семінарські заняття, самостійна робота</p> <p>Методи: проблемні лекції, інтерактивні методи навчання (ділові ігри, кейси, дискусії, командна робота, есе-рефлексії).</p>
Поточний контроль	опитування на семінарських заняттях, тестові і контрольні завдання для поточного оцінювання навчальних досягнень студентів
Підсумковий контроль	іспит
Політика курсу*	Пропущені здобувачем заняття обов'язково відпрацьовуються,

	<p>форму і час відпрацювання здобувач та викладач взаємопогоджують. Кожна оцінка виставляється відповідно до розроблених викладачем та заздалегідь оголошених студентам критеріїв, а також мотивується в індивідуальному порядку на вимогу студента; у випадку не відпрацювання студентом усіх передбачених семінарських занять до екзамену він не допускається.</p> <p>Конфліктні ситуації мають відкрито обговорюватись в академічних групах з викладачем, необхідно бути взаємно толерантними, поважати думку іншого. Плагіат та інші форми недоброчесної роботи неприпустимі. Недопустимі підказки і списування в ході семінарських занять, виконання тестових завдань, на іспиті. Здобувачі та викладачі мають дотримуватися норми академічної етики: дисциплінованість; субординація; чесність, академічна доброчинність; відповідальність; робота в аудиторії з відключеними мобільними телефонами.</p>
--	--

7. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Перелік тем / підтем (або блоків)	Разом годин	Лекційні	Семінарські	Сам. робота
Тема 1. Педагогіка та психологія ВШ в системі наукового знання 1. Предмет і завдання курсу, міжпредметні зв'язки. 2. Основні категорії ППВШ. 3. Методологічні засади розвитку ППВШ.	8	2		6
Тема 2. Основні етапи розвитку вищої школи України 1. Витоки освіти й ВШ України. 2. Києво-Могилянська академія як визначний освітній центр України. 3. Особливості розвитку ЗВО України в ХІХ-ХХ ст.	8	2		6
Тема 3. Сучасна система вищої освіти України 1. Державна політика України в галузі вищої освіти 2. Напрями реформування вищої освіти в умовах євроінтеграції. 3. Сучасні освітні парадигми та педагогічна інноватика.	10	2	2	6
Тема 4. Дидактика ВШ: традиції та новації 4. Теоретичні основи класичної дидактики ВШ 5. Закономірності та принципи організації навчального процесу в ВШ. 6. Класифікація методів та дидактичних технологій навчання.	10	2	2	6
Тема 5. Особливості планування та організації навчального процесу у ВШ 1. Основні форми навчання у ВШ. 2. Класичні та інноваційні стилі, методи, засоби навчання у ВШ.	8	2		6

3. Психолого-педагогічні засади організації самостійної роботи студентів.				
Тема 6. Зміст та діагностика результатів навчання				
1. Особливості проектування змісту навчальних дисциплін.	10	2	2	6
2. Складові змісту освіти та її науково-методичне забезпечення.				
3. Система контролю та оцінювання результатів навчання.				
Тема 7. Теоретико-методичні засади виховання у ВШ				
1. Сутність та психолого-педагогічні основи виховання у ВШ.	10	2	2	6
2. Сучасні методи, засоби і форми виховання у ВШ.				
3. Критерії вихованості особистості.				
Тема 8. Психолого-педагогічні особливості студентського віку				
1. Сутність та особливості запровадження студентоцентрованого підходу у ВШ.	8	2		6
2. Соціально-психологічні особливості формування особистості студента.				
3. Гуманістичне освітнє середовище як чинник соціалізації студента				
Тема 9. Імідж викладача закладу вищої освіти				
1. Сучасні вимоги до науково-педагогічного працівника	10	2	2	6
2. Професійні та особистісні якості викладача ВШ				
3. Складові педагогічної культури викладача				
4. Професійно-педагогічні захворювання та їх профілактика				
Тема 10. Система управління закладом вищої освіти				
1. Структурно-функціональна модель закладу вищої освіти	8	2		6
2. Принципи управління закладами вищої освіти				
3. Освітній менеджмент як теорія управління якістю освіти.				
Всього	90	20	10	60

1. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

Шкала орієнтовного нарахування балів за основні форми навчальної діяльності:

Відвідування лекції / виконання завдань до лекційного матеріалу – 20 балів;

Робота на семінарських заняттях – 30 балів;

Самостійна робота – 30 балів;

Можлива кількість балів, набраних до підсумкової форми контролю: 80 балів

Підсумковий контроль – 20 балів

Всього: 100 балів.

Схема нарахування балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Змістовий модуль 1 Теми 1-6	Змістовий модуль 2 Теми 7-10	Підсумковий контроль (екзамен)
40%	20%	20%
8 тиждень	16 тиждень	Екзаменаційна сесія

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D	задовільно	
60 – 63	E		
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

9. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ / ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

(за умови, якщо цей вид занять передбачений навчальним планом)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Кількість балів, які може отримати здобувач
1.	Історія зародження і розвитку вищої освіти в Україні	2	6
2.	Державна політика України в галузі вищої освіти	2	6
3.	Особливості організації педагогічного процесу у вищій школі	2	6
4.	Виховна функція вищої школи	2	6
5.	Особливості педагогічної діяльності викладача вищої школи	2	6
	<i>Всього</i>	10	30

10. ТЕМИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Кількість балів, які може отримати
-------	------------	-----------------	------------------------------------

			здобувач
1	Педагогіка та психологія ВШ в системі наукового знання	6	3
2	Основні етапи розвитку вищої школи України	6	3
3	Сучасна система вищої освіти України	6	3
4	Дидактика ВШ: традиції та новації	6	3
5	Особливості планування та організації навчального процесу у ВШ	6	3
6	Зміст та діагностика результатів навчання	6	3
7	Теоретико-методичні засади виховання у ВШ	6	3
8	Психолого-педагогічні особливості студентського віку	6	3
9	Імідж викладача закладу вищої освіти	6	3
10	Система управління закладом вищої освіти	6	3
	<i>Всього</i>	60	30

11. ПИТАННЯ ДО ПІДСУМКОВОЇ ФОРМИ КОНТРОЛЮ

2. Основні категорії педагогіки та психології ВШ.
3. Методологічні засади розвитку ППВШ.
4. Державна політика України в галузі вищої освіти
5. Напрями реформування вищої освіти в умовах євроінтеграції.
6. Сучасні освітні парадигми та педагогічна інноватика.
7. Етапи зародження вищої освіти в Україні.
8. Києво-Могилянська академія як визначний освітній центр України.
9. Особливості розвитку ЗВО України в XIX-XX ст.
10. Теоретичні основи класичної дидактики ВШ.
11. Закономірності та принципи організації навчального процесу в ВШ.
12. Класифікація методів та дидактичних технологій навчання.
13. Основні форми навчання у ВШ.
14. Класичні та інноваційні стилі, методи, засоби навчання у ВШ.
15. Психолого-педагогічні засади організації самостійної роботи студентів.
16. Особливості проектування змісту навчальних дисциплін.
17. Складові змісту освіти та її науково-методичне забезпечення.
18. Система контролю та оцінювання результатів навчання.
19. Сутність та психолого-педагогічні основи виховання у ВШ.
20. Сучасні методи, засоби і форми виховання у ВШ.
21. Критерії вихованості особистості.
22. Сутність та особливості запровадження студентоцентрованого підходу у ВШ.
23. Соціально-психологічні особливості формування особистості студента.
24. Гуманістичне освітнє середовище як чинник соціалізації студента.
25. Сучасні вимоги до науково-педагогічного працівника
26. Професійні та особистісні якості викладача ВШ
27. Складові педагогічної культури викладача
28. Професійно-педагогічні захворювання та їх профілактика
29. Принципи управління закладами вищої освіти
30. Освітній менеджмент як теорія управління якістю освіти.

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ДО КУРСУ

Обов'язкова література:

1. Алексюк А.М. Педагогіка вищої освіти України. Історія. Теорія : підручник. Київ : Либідь, 1998. 560 с.
2. Кузьминський А.І. Педагогіка вищої школи : навч. посібн. Київ : Знання, 2005. 486 с.
3. Ортинський В. Педагогіка вищої школи : підручник. Львів : Вид-во Львівської політехніки, 2017. 500 с.
4. Педагогіка вищої школи : навч. посібн. / за ред. Курлянд З. Н. 3-є вид, перероб. і доп. Київ : Знання, 2007. 495 с.
5. Семиченко В. А. Психологія особистості. Київ : Ешке О. М., 2001. 427 с.
6. Туркот Т.І., Коновал О.А. Педагогіка та психологія вищої школи : навч. посібн. для студентів вищих навчальних закладів. Херсон : Олді-плюс, 2013. 466 с.

Додаткова література:

7. Бутенко Н.Ю. Комунікативна майстерність викладача : навч. посібн. Київ : КНЕУ, 2005. 336 с.
8. Журавська Л. Концептуальні умови управління самостійною роботою студентів у вищих навчальних закладах освіти // Освіта і управління. 1999. №2. С. 105-115.
9. Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід : метод. посібн. / уклад. О. Пометун, Л. Пироженко. Київ : А.П.Н., 2002. 136 с.
10. Нові технології навчання : наук.-метод. зб. Київ, 2001. Вип. 30. 254 с.
11. Осипова Т. Ю. Виховна робота зі студентською молоддю : навч. посібн. Одеса : Фенікс, 2006. 288 с.
12. Психолого-педагогічні аспекти реалізації сучасних методів навчання у вищій школі : навч. посібн. / за ред. М.В. Артюшиної, О.М. Котикової, Г.М. Романової. Київ : КНЕУ, 2007. 528 с.

Інформаційні ресурси Інтернет

1. <http://nbuv.gov.ua/taxonomy/term/334> – Наукова періодика України.
<http://chitalka.info/psy.html> – Електронні підручники онлайн «Педагогіка і психологія».
2. <http://psych.kiev.ua/nma-referats/fla-refers/lang-1/referat-109/referatpart-4/index.html> – Вісник психології і соціальної педагогіки.
3. <http://osvita.ua/school/psychology/> – osvita. ua.
4. <http://www.meta-ukraine.com> – Мета – українська пошукова система.
5. <http://management.com.ua>.
7. <http://www.google.com> – пошукова система Google.